

OTSUS

12.11.2021 nr 5-5/2021-064

Koondumisele nr 45/2021 Unimed Kliinikud OÜ / Hambalaser OÜ ettevõtja osa ja KW Hambakliinik OÜ ettevõtja osa loa andmine**1. Koondumine**

29.10.2021 esitas Unimed Kliinikud OÜ (registrikood 10569340) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid äriühingud Unimed Kliinikud OÜ, Hambalaser OÜ (registrikood 11137386) ja KW Hambakliinik OÜ (registrikood 14591677) ning füüsilised isikud H.R. (isikukood [...]), M.V. (isikukood [...]) ja O.P. (isikukood [...]) 25.10.2021 vara võõrandamise lepingu (*Asset Purchase Agreement*). Lepingu kohaselt omandab Unimed Kliinikud OÜ äriühingult Hambalaser OÜ ettevõtte Al Mare Hambakliinik ning äriühingult KW Hambakliinik OÜ ettevõtte KW Hambakliinik. Ettevõtted omandatakse koos vara, asjade, õiguste, kohustuste ja lepingutega. Omandatavate ettevõtete äritegevus koosneb organisatsiooniliselt terviklikust majandusüksusest, millele on selgelt omistatav käive kaubaturul ning mis kvalifitseerub ettevõtja osaks konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 19 lõike 3 tähenduses.

Tehingu tulemusena kuuluvad äriühingute Hambalaser OÜ ja KW Hambakliinik OÜ ettevõtja osad äriühingu Unimed Kliinikud OÜ valitseva mõju alla KonkS § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 01.11.2021 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Unimed Kliinikud OÜ, Hambalaser OÜ ja KW Hambakliinik OÜ.

Unimed Kliinikud OÜ on Eestis registreeritud äriühing. Unimed Kliinikud OÜ-l on tütaretevõtjad Dental Design OÜ ja Ortodontiakeskus OÜ (viimasel äritegevus puudub).

Unimed Kliinikud OÜ põhitegevuseks on hambaraviteenuste osutamine, ortodontia ja hambalabori teenuste osutamine. Unimed Kliinikud OÜ ühendab seitset hambakliinikut, viit ravikabinetti ja hetkel kolme laborit üle Eesti. Unimed Kliinikud OÜ ainuosanikuks (100%) on Mehiläinen Eesti OÜ. Mehiläinen Eesti OÜ emattevõtjaks on Soomes registreeritud äriühing Mehiläinen Oy (registrikood 1927556-5). Mehiläineni kontserni ettevõtjad osutavad arstiabi-, töötervishoiu- ja hambaraviteenuseid, eakate, puuetega inimeste ja laste hoolekandeteenuseid ning vaimse tervise rehabilitatsiooniteenuseid. Eestis tegutseb Mehiläineni kontsern üksnes Mehiläinen Eesti OÜ kaudu. Mehiläinen Eesti OÜ valitseva mõju alla kuuluvad veel Qvalitas Arstikeskus AS koos tütarühinguga Osatühing Lennundusmeditsiini Keskus.

Mehiläineni kontserni üle omab omakorda mitmete äriühingute kaudu valitsevat mõju CVC Capital Partners SICAV-FIS S.A. (edaspidi CVC). CVC ja tema tütarettvõtjad ning CVC Capital Partners Advisory Group Holding Foundation ja tema tütarettvõtjad on eraomanduses olevad ühingud, kelle tegevus hõlmab teatud investeerimisfondide ja -platvormide (edaspidi CVC Fondid) investeerimisnõustamist ja/või nende nimel investeerimise haldamist. CVC Fondidel on osalused erinevates majandussektorites tegutsevates ettevõtjates peamiselt Euroopas, Ameerika Ühendriikides ning Aasia ja Vaikse ookeani piirkonnas.

Meditsiini- ja tervishoiuvaldkonnas tegutsevatest ettevõtjatest kuuluvad CVC valitseva mõju all olevate portfelli ettevõtjate hulka lisaks Mehiläineni kontserni ettevõtjatele veel farmaatsiaetvõtjad Alvogen, Recordati ja Theramex, ravimitööstusele abiaineid tootev DFE Pharma, ravimite ja meditsiiniseadmete tootmisega tegelev Genetic S.p.A., *in vitro* diagnostika jaoks kasutatavate reagentide ja seadmete tootmisega tegelev Sebia, Suurbritannias tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandevaldkondadele tarkvara pakkuv System C ning tervishoiu- ja hoolekandeteenuste pakkujad Indias (HealthCare Global Enterprises), Kreekas (Hellenic Healthcare Group), Indoneesias (Siloam International Hospitals) ja Hispaanias (Vitalia Home). Lisaks pakub Omada A/S infoturbeteenuseid muu hulgas tervishoiuvaldkonna ettevõtjatele.

Hambalaser OÜ on Eestis registreeritud äriühing. Hambalaser OÜ osad kuuluvad koondumise eelselt võrdsetes osades (1/3 osadest) füüsilistele isikutele [...]. Koondumise teate kohaselt ei ole ühelgi osanikul eraldi või osanikel koos Hambalaser OÜ üle valitsevat mõju KonkS § 2 lg 4 tähenduses. Hambalaser OÜ põhitegevuseks on hambaraviteenuste osutamine Hambalaser OÜ-le kuuluva ja aadressil Vabaõhumuusemi tee 2a, Tallinn, asuva Al Mare Hambakliiniku kaudu.

KW Hambakliinik OÜ on Eestis registreeritud äriühing. KW Hambakliinik OÜ osad kuuluvad koondumise eelselt võrdsetes osades (1/3 osadest) füüsilistele isikutele [...]. Koondumise teate kohaselt ei ole ühelgi osanikul eraldi või osanikel koos KW Hambakliinik OÜ üle valitsevat mõju KonkS § 2 lg 4 tähenduses. KW Hambakliinik OÜ põhitegevuseks on hambaraviteenuste osutamine KW Hambakliinik OÜ-le kuuluva ja aadressil Pärnu mnt 22, Tallinn, asuva KW Hambakliiniku kaudu.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Vastavalt KonkS § 24 lõikele 7 juhul, kui eelneva kahe aasta jooksul on üks ja sama ettevõtja või samasse kontserni kuuluv ettevõtja omandanud valitseva mõju ettevõtjate üle, kes tegutsevad Eestis ühes ja samas majandusharus, peab selle ettevõtja käive, kelle üle omandatakse valitsev mõju, sisaldama ka nende ettevõtjate käivet, kelle üle on valitsev mõju omandatud koondumisele eelneva kahe aasta jooksul.

Mehiläinen Eesti OÜ on eelneva kahe aasta jooksul omandanud valitseva mõju äriühingu OÜ DenCap üle (Konkurentsiameti 24.03.2021 otsus nr 5-5/2021-025¹), mis tegeleb tervishoiuteenuste osutamisega (sh hambaraviteenuste osutamisega). Koondumise osaliste Hambalaser OÜ ja KW Hambakliinik OÜ poolt võõrandatavad ettevõtja osad on ka tegevad hambaraviteenuste osutamisega. Seega lähtudes KonkS § 24 lg 7 sätestatud täiendavast käibekriteeriumist, antud juhul hindab Konkurentsiamet, et koondumise osaliste käibed ületavad KonkS § 21 lg 1 sätestatud käibemäärasid ning koondumine kuulub kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise osalised ja nendega samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad on tegevad tervishoiuvaldkonnas. Koondumise teate kohaselt tegeleb üks koondumise osaline Unimed Kliinikud OÜ (valitseva mõju omandaja), tema emaettevõtja Mehiläinen Eesti OÜ ja samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad põhiliselt töötervishoiu-, eriarstiabi-, üldarstiabi-, õe vastuvõtu-, hambaravi-, hambalabori ja ortodontia teenuste osutamisega, hambaravi ja ortodontia alase koolituse pakkumisega ning hambahooldustoodete jaemüügiga. Omandatavad Hambalaser OÜ ja KW Hambakliinik OÜ ettevõtja osad on tegevad Tallinna linnas hambaraviteenuste osutamisega.

¹ https://www.konkurentsiamet.ee/sites/default/files/Koondumised/13-2021_arakiri_24.03.2021_otsus_5-5-2021-025.pdf

Kuna Unimed Kliinikud OÜ pakub hambaraviteenuseid ning Hambalaser OÜ ja KW Hambakliinik OÜ ettevõtja osad pakuvad ka hambaraviteenuseid, siis tekib koondumise osaliste vahel kattuvus kitsamas tervishoiuteenuste kaubaturu segmendis, ehk hambaraviteenuste osutamise kaubaturul. Koondumise teate esitaja hinnangul on kaubaturgude piiritlemisel põhjendatud eristada hambaraviteenuseid muudest tervishoiuteenustest. Sellist käsitlust toetab ka Konkurentsiameti senine praktika². Konkurentsiametil ei ole varasemalt olnud vajalik kaubaturu geograafilise ulatuse täpne piiritlemine, märkides, et see võib olla ka riigiülesest väiksem.

Unimed Kliinikud OÜ tütaretevõtja Dental Design OÜ tegeleb hambaproteeside valmistamisega Eestis, mis on hambaraviteenusega vertikaalselt seotud kaubaturg.

Kuivõrd käesolev koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda hambaraviteenuste osutamise ja hambaproteeside valmistamise valdkonnas Eestis, ei ole kaubaturgude geograafilise ulatuse täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik. Arvestades, et koondumise osaliste äritegevus hambaraviteenuse osutamisel kattub Tallinnas, hindab Konkurentsiamet koondumise mõju konkurentsiolukorrale nii kitsaimas võimalikus piirkonnas (Tallinn) kui ka laiemalt kogu Eestis, Harjumaal ning Põhja-Eestis (Harjumaa, Raplamaa, Läänemaa, Järvamaa, Lääne-Virumaa).

Tervise Arengu Instituudi³ ning koondumise osaliste andmetele tuginedes, olid koondumise osaliste turuosad hambaraviteenuste osutamisel 2020. aastal visiitide arvu põhjal järgmised:

Hambaraviteenused	Kaubaturu maht (visiitide arv 2020. aastal)			
	Eesti	Põhja-Eesti	Harjumaa	Tallinn
Kaubaturu kogumaht vastavas piirkonnas, sealhulgas:	1 420 885	818 652	690 758	631 776
Unimed kontsern	183 655	113 139	112 684	108 973
Hambalaser OÜ ettevõtja osa	4 020	4 020	4 020	4 020
KW Hambakliinik OÜ	6 935	6 935	6 935	6 935
Koondumise osalised kokku (turuosa %)	194 610 (13,7%)	124 094 (15,2%)	123 639 (17,9%)	119 928 (19,0%)

Eestis tervikuna jääb koondumise osaliste turuosad kokku hambaraviteenuste osutamisel alla 15%. Põhja-Eestis, Harjumaal ja Tallinnas aga ületab koondumise osaliste ühine turuosa 15% ning seega on tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga. Konkurentsiamet mõnab, et kaubaturu kogumahu ning ettevõtjate turuosade arvutamisel ei pruugi visiitide arv olla täpsem võimalik näitaja. Kuivõrd koondumine ei mõjuta oluliselt

² Konkurentsiameti 02.11.2018 otsus nr 5-5/2018-067 Koondumisele nr 37/2018 DenCap Investeeringud OÜ / Osaühing KAARLI HAMBAPOLIKLIINIK loa andmine,

https://www.konkurentsiamet.ee/sites/default/files/37-2018_arakiri_02.11.2018_otsus_nr_5-5-2018-067.pdf

³Kättesaadav:

https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas_03Tervishoiuteenused_01Vastuvotud/AV50.px/

Andmed hambaraviteenuse kogu turu kohta pärinevad tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaasist (valdkond „Tervishoiuteenuste kasutamine ja ravi põhjused“; alavaldkond „Ambulatoorsed vastuvõetud ja koduviisid“: tabel „AV50: Hambaarsti visiidid ja töö vanuserühma ja maakonna järgi“

konkurentsiolukorda hambaraviteenuste kaubaturul, ei pea Konkurentsiamet antud juhul otstarbekaks koguda kaubaturul tegutsevate ettevõtjate üksikasjalikku teavet müügitulu jaotuse kohta, millele tuginedes viia läbi täpsem analüüs.

Koondumise teate kohaselt puudub Eestis hambaproteeside valmistamise kaubaturu statistika ning vastaval kaubaturul tegutsevate ettevõtjate majandusaasta aruannetest ei saa vajalikke andmeid. Koondumise teate kohaselt oli hambaproteeside valmistamise kaubaturu kogumaht Eestis 2020. aastal u 24 miljonit eurot, millest Unimed Kliinikud OÜ valitseva mõju alla kuuluvate ettevõtjate osakaal moodustas alla 10% ning seega ei ole tegemist vertikaalselt mõjutatud kaubaturuga.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsikaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevate ettevõtjate, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Nii hambaraviteenuste osutamise kui hambaproteeside valmistamisega tegeleb lisaks koondumise osalistele mitmeid ettevõtjaid. Hambaraviteenuste osutamise osas on koondumise osaliste peamiseks konkurentideks Sihtasutus Tallinna Hambapolikliinik, sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum, aktsiaselts MAXILLA ja Läänemere hambakliinik OÜ, hambaproteeside valmistamise osas Erakliinik Dentes Aktsiaselts, Estica Hambalabor OÜ, OÜ Kliinik32 Labor ja Smileline Service OÜ.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsikaubaturul. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Unimed Kliinikud OÜ ja Hambalaser OÜ ettevõtja osa ning KW Hambakliinik OÜ ettevõtja osa koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsitenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 12.11.2021 otsuse nr 5-5/2021-064
ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja jäetud
isikuandmed, vastavad kohad on tekstis tähistatud
nurksulgudega.*

/Svetlana Ljutova/ 24.11.2021